

Onderstaande levensbeschrijving komt uit het boek: 'Zonen en dochters met een missie - Een boek over missionarissen uit Boekel en Venhorst', door Jan Meulemeesters c.s. (100 pagina's A4)
Uitgave: 2002, Heemkundekring & Missiecomité Boekel-Venhorst.

Brevieren “op den hofpad”

Gerardus Smits werd geboren in Uden op 29 mei 1918 als zoon van Adrianus Smits uit Volkel (1881-1961) en Anna Maria Kuijpers (1880-1962) uit Boekel. Over zijn jeugd is weinig bekend.

Neef Arie en nicht Annie vertellen dat hij als jongen heel rustig en verlegen was. Als er ruzie kwam, wilde hij niet vechten; broer Bertje nam het dan voor hem op en schopte de ruziezoekers tegen de schenen. De familie verhuisde naar Boekel. Gerardus koos voor de Priesters van het Heilig Hart en werd op 8 september 1941 geprofest. Vlak na de oorlog, op 14 juli 1946 werd hij door mgr. Cobben tot priester gewijd. Een week later deed hij zijn eerste plechtige mis in Boekel.

Op 6 december 1947 vertrekt hij naar Frans Congo.

Over de Congo-tijd weten we weinig. Hij schrijft slechts een kort bericht in ‘Uit onze Knollentuin’ (9 september 1960), om familie en bekenden gerust te stellen over de onlusten. “Hier in Stanleyville is alles weer rustig, maar of het zo zal blijven, kan ik niet verzekeren; de mensen zijn te zeer opgezwepen tegen alles wat blank is. Wij zitten tamelijk veilig, want in het huis naast ons zijn UNO-troepen (VN) ingekwartierd. Van de zesduizend blanken die vroeger hier in de stad waren, zijn er maar zevenhonderd meer over; blanke

vrouwen zijn er praktisch geen meer, maar de zusters zijn gebleven. Of we in september met de scholen kunnen beginnen, weet ik niet.”

In 1962 meldt hij vanuit Yaleko een staking van het onderwijzend personeel. “Over de wettigheid van deze staking mag ik niets zeggen want wij moeten ons daarin strikt neutraal houden. Over de toestanden hier kunt u beter terecht bij pater de Leest, die ondertussen wel in Boekel zal zijn aangekomen. Ik hoop binnen twee jaar (hè, hè, wat lang nog) ook eens te komen herademen in Boekel.”

De familie vertelt dat heeroom een kerk en een school heeft gebouwd. Ook heeft hij een waterleiding uit de bergen aangelegd door houten goten te timmeren, zodat het water naar de mensen toe stroomt.

Rond 1965 komt hij op vakantie en kan hij niet terug vanwege de oorlog in Congo. Hij woont een half jaar bij de ouders van Arie en Annie. Zij herinneren zich dat hij een gezelligheidsmens was en dat je hem bijna nooit zonder een sigaret zag. “Arie durfde nogal veel en sjouwde

murmelend met een dik boek achter heeroom aan, als die in zijn toog liep te brevieren ‘op den hofpad’. Heeroom hield op zijn beurt Arie voor de gek: ‘Kooykes, Arie, bestaon nie, dat zijn kaantjes’.” Ook herinneren zij zich dat heeroom ‘s winters sneeuwballen gooide met hen; ze hadden dan de grootste lol. De kinderen vonden heeroom zo geweldig, dat zij in de winter ‘s avonds mis speelden en vochten wie de toog aan mocht.

Tijdens het verlof deed pater Smits regelmatig de mis in Volkel en volgens Annie kon hij goed preken, maar stond hij aan één stuk door te wiebelen op de preekstoel. Hij leerde hun hond Bobby allerlei kunstjes. Hij kreeg zelf ook een hond, Sonna, maar die noemde hij ook Bobby, leerde hem dezelfde kunstjes en nam hem mee naar zijn volgende missie: Kameroen. Daar had hij lol in. In Kameroen begint hij in 1965 op een eenzame missiepost in Batcham, in de bergen. In de zomer van 1971 viert hij er zijn zilveren priesterfeest. Als hij eind 1971 een pater naar het vliegveld in het warme Douala brengt en een andere

Gerardus Smits: een gezelligheidsmens

pater afhaalt, pakt hij op terugweg naar de koele bergen kou en hij krijgt flinke koorts. Hij schrijft dit in een brief van 22 december. Deze brief tikt hij op de typemachine, die hij heeft kunnen kopen dankzij een gift in oktober. Hij informeert nog naar de werkeloosheid onder bouwvakkers in Nederland. De volgende brief is van 1-1-1972, geschreven 'in tranen' door broeder Martin Schijen. "Condoleances met het droevige overlijden van Gerard (op 31 dec. 1971). Hij is 's nachts om drie uur ziek geworden op zijn missiepost. Tegen zes uur ging het iets beter en heeft hij nog flink

gegeten. Hij vond het beter naar hier (Mboede) te komen, naar de dokter. Hij wilde niet wachten op de chauffeur, en is zelf naar hier gereden. Onbegrijpelijk over zo'n slechte weg... Hij zei met een lach: 'Verdomme, het gaat niet.' Hij kon niet zitten of liggen... We moesten nogal even wachten op de dokter. Na het drinken van een kop koffie, zei hij: 'Het begint weer.' Hij liep naar een kamer. Ik volgde hem en hij stond te huilen als een kind. Ik loop naar pater Van Zijl. Toen ik terugkwam, ... vind ik hem op de grond. Ben meteen met hartmassage begonnen, maar hij is niet

meer bij kennis gekomen... Ik heb een mooie kist voor hem gemaakt, bekleed van binnen. De begrafenis (1-1-1972 in Batcham) was indrukwekkend. Er waren duizenden mensen, en er wordt de hele week rouwbeklag gehouden door de mensen volgens hun gewoonte... Een grote vriend van ons allen is heengegaan." Op nieuwjaarsdag 1972 wordt de familie door de pastoor apart genomen. Ze kunnen niet geloven wat hij zegt; dat heeroom dood is. Ze krijgen het overlijdensbericht van heeroom samen met zijn laatste brief, waarin hij zelf meldt dat hij ziek is. Pas dan dringt het tot hen door.